

YÖNETMELİK

Gümrük ve Ticaret Bakanlığından:

PAZAR YERLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, semt ve üretici pazarlarını modern bir yapıya kavuşturmak, bu yerlerde sebze ve meyveler ile belediyece müsaade edilen diğer gıda ve ihtiyaç maddelerinin ticaretinin kaliteli, standartlara ve gıda güvenilirliğine uygun olarak serbest rekabet şartları içinde yapılmasını temin etmek, tüketicilerin hak ve menfaatlerini korumak ve üreticiler ile pazarcıların faaliyetlerini düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, semt ve üretici pazarlarının kurulması, işletilmesi, taşınması ve kapatılmasını, yönetim ve denetimini, bu yerlerde faaliyet gösteren üretici ve pazarcılarda aranılacak nitelikleri, bunların çalışmalarını, yapacakları satışları, haklarını ve uymakla yükümlü buldukları kuralları, belediye ve diğer idarelerin görev, yetki ve sorumlulukları ile pazar yerlerine ilişkin diğer hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/3/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 7 ve 15 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,
- b) Belediye: 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununa tabi belediyeleri,
- c) Bildirim: Bildirim miktarı veya üzerindeki sebze ve meyvelere ilişkin sisteme yapılan beyan işlemi,
- ç) Bildirim miktarı: Adet ile yapılan satışlarda 150 adet, bağ ile yapılan satışlarda 50 bağ, kilogram ile yapılan satışlarda 100 kilogramı,
- d) İl müdürlüğü: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Ticaret İl Müdürlüğünü,
- e) Kanun: 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunu,
- f) Künye: Sebze ve meyvelerin üretim yerini, cinsini, miktarını, hangi üretici/işletmeye ait olduğunu, varsa sertifika bilgilerini ve Bakanlıkça uygun görülen diğer hususları içeren ve sistem üzerinden basılan belge veya barkodlu etiketi,
- g) Mal: Organik ve iyi tarım uygulamaları kapsamında üretilen sertifikalı ürünler dâhil ticarete konu sebze ve

meyveler ile belediyece pazar yerlerinde satışına izin verilen diğer gıda ve ihtiyaç maddelerini,

ğ) Meslek kuruluşu: Pazarcılarının üyesi oldukları ihtisas odalarının kurdukları ülke genelinde en fazla üyeye sahip esnaf ve sanatkârlar federasyonuna kayıtlı meslek odasını veya ihtisas odası bulunmayan yerlerde en fazla pazarıcı üyeye sahip karma nitelikteki esnaf ve sanatkârlar odasını,

h) Pazar yerleri: Belediyelerce tespit edilecek yer ve günlerde kurulan üretici ve semt pazarlarını,

ı) Pazarıcı: Malları semt pazarlarında doğrudan tüketicilere perakende olarak satan meslek mensubunu,

i) Perakende satış: Tek seferde bildirim miktarının altında yapılan satış,

j) Semt pazarı: Üreticiler ve pazarcılar tarafından malların doğrudan tüketicilere perakende olarak satıldığı açık veya kapalı pazar yerlerini,

k) Sistem: Bakanlık bünyesinde elektronik ortamda kurulan ve internet tabanlı çalışan merkezi hal kayıt sistemini,

l) Tahsis: 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca tahsil edilen işgaliye harcıkarşılığında, semt ve üretici pazarlarındaki satış yerlerinin geçici olarak kullanım hakkını,

m) Tahsis sahibi: Pazar yerlerinde adına satış yeri tahsis edilmiş olan pazarıcı ve üreticileri,

n) Tahsis ücreti: 2464 sayılı Kanuna göre, işgal edilen alan ile orantılı olarak belediye meclisince belirlenen işgaliye harcını,

o) Üretici: Organik ve iyi tarım uygulamaları kapsamında üretilen sertifikalı ürünler dâhil sebze veya meyveüretenleri,

ö) Üretici pazarı: Üreticilerin kendi ürettikleri malları perakende olarak doğrudan tüketicilere sattıkları açık veya kapalı pazar yerlerini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Pazar Yerlerinin Kurulması, İşletilmesi, Taşınması ve Kapatılması

Pazar yerlerinin kurulması ve işletilmesi

MADDE 5 – (1) Pazar yerleri, imar planında belirlenmiş alanlarda bu Yönetmelikte belirtilen asgari koşullarıtaşıyacak şekilde belediyeler tarafından kurulur. Gerçek veya tüzel kişiler tarafından pazar yeri kurulamaz.

(2) Pazar yerinin kurulmasına, 7 nci maddede belirtilen komisyonun raporu göz önünde bulundurularak belediye meclisince karar verilir.

(3) Semt pazarının kurulmasında, tüketici piyasasının büyüklüğü, ulaşım imkânları, semt pazarı sayısı ve bunların birbirlerine yakınlığı ile semt pazarının çevreye, altyapıya ve trafiğe getireceği yükler ile can ve mal güvenliği riski gözönünde bulundurulur.

(4) Üretici pazarının kurulmasında, yörede yetiştirilen mal miktarı ve çeşidi, üretim sezonu ile üretici ve tüketici talepleri dikkate alınır.

(5) Semt pazarı kurulan yerlerde, üretici pazarı semt pazarı ile aynı günde kurulamaz.

(6) Münhasıran organik malların satışı amacıyla semt pazarı kurulabilir.

(7) İmar planlarında pazar yerlerinin belirlenmesinde, bu Yönetmelikte yer alan hükümler belediyelerce gözönünde bulundurulur.

(8) Pazar yerleri, belediyelerce işletilir ve bu yetki devredilemez. Ancak, pazar yerlerinin işletilmesine ilişkin bazı hizmetler, bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hüküm içermeyecek şekilde yapılacak belirli süreli protokoller ile meslek kuruluşları eliyle yürütebilir.

Pazar yerinde bulunması gereken hizmet tesisleri ve özellikleri

MADDE 6 – (1) Pazar yerlerinde;

a) Pazarcı ve üretici satış yerleri,

b) Zabıta bürosu,

c) Çöp toplama yeri,

ç) Elektronik tartılar,

d) Hoparlör sistemi,

e) Aydınlatma sistemi,

f) Güvenlik kamerası,

g) Tuvalet

bulunması zorunludur.

(2) Satış yerlerinin alan büyüklüğü ve kullanımı ile buralardaki tezgâhların ebat ve biçimine ilişkin özellikler, mal teşhirini olumsuz etkilemeyecek, alışveriş için yeterli geçiş yolları bırakacak ve pazar yerlerine standart bir görünüm kazandıracak şekilde ilgili meslek kuruluşunun görüşü alınarak belediye encümenince belirlenir.

(3) Zabıta bürosu, ilgili personelin ihtiyacını karşılayabilecek özellikte ve kapasitede olur. Seyyar kabinler de bu amaçla kullanılabilir.

(4) Pazar yerlerinde oluşan çöplerin kaldırılincaya kadar tutulacağı çöp toplama yeri, pazar yerinin uygun bir yerinde oluşturulur. Çöp toplama yerlerinin kapasitesi, pazar yerinin büyüklüğü ve iş hacmine göre belirlenir.

(5) Pazar yerlerinde faaliyet gösterenler ile tüketicilerin can ve mal güvenliğini sağlanması amacıyla, pazar yerlerinin kapasitesi göz önünde bulundurularak yeterli sayı ve özellikteki güvenlik kameraları uygun alanlara yerleştirilir.

(6) Tuvaletler, pazar yerlerinin kapasitesi göz önünde bulundurularak ihtiyacı karşılayacak sayıda ve özellikte olur. Bu amacı sağlayacak şekilde, seyyar tuvalet kabinleri veya pazar yerinin çevresinde bulunan tuvaletler de kullanılabilir.

(7) Tüketicilerce satın alınan malların ağırlığının kontrol edilebileceği, ilgili mevzuata uygun elektronik tartılar, pazar yerlerinin giriş ve çıkış noktalarına konulur.

(8) Gerekli görülen duyuruların yapılabileceği uygun ve yeterli kapasitedeki hoparlör sistemi ile pazar yerlerinin yeterli düzeyde aydınlatılmasına imkân sağlayacak aydınlatma sistemi kurulur.

(9) Tahsis sahiplerinin pazar yerine mal getirme, boşaltma ve yükleme işlerini kolaylıkla yapabilmelerine imkân verecek tedbirler belediyece alınır.

(10) Zorunlu tesisler dışında ihtiyaca göre belirlenecek diğer tesisler belediyece oluşturulabilir.

Pazar yeri kuruluş komisyonu

MADDE 7 – (1) İmar planında pazar yeri olarak belirlenen veya belirlenecek alanın, bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarına uygunluğunu değerlendirmek üzere bir komisyon kurulur. Komisyon tarafından hazırlanan rapor, belediye meclisine sunulur.

(2) Başkanlığı, ilgili belediye başkanı ya da görevlendireceği yardımcısı tarafından yürütülen pazar yeri kuruluşkomisyonu; belediyenin imar ve denetim ile ilgili müdürlüklerinden görevlendirilecek iki temsilci ile il müdürlüğü, il/ilçe emniyet müdürlüğü, il/ilçe gıda, tarım ve hayvancılık müdürlüğü, il/ilçe sağlık müdürlüğü/ilçe sağlık grup başkanlığı, ilgili meslek kuruluşu ve ziraat odası ile o yerde faaliyet gösteren en fazla üyeye sahip tüketici örgütüne belirlenecek birer temsilci olmak üzere on üyeden oluşur.

(3) Tüketici örgütü bulunmayan yerlerde tüketiciler, o yerde en fazla ortağa sahip tüketim kooperatifleri tarafından temsil edilir. Komisyonun, o yerde ilgili kuruluşun bulunmamasından kaynaklanan noksan üyelikleri, sırasıyla ilçe ya da il nezdinde faaliyet gösteren ilgili kuruluşça doldurulur.

Pazar yeri yerleşim planı

MADDE 8 – (1) Pazar yeri yerleşim planı, pazar yeri kurulmasına ilişkin belediye meclisi kararını takiben üç ay içinde, 6 ncı maddede belirtilen hizmet tesislerini içerecek şekilde hazırlanır ve belediye encümenince onaylanır.

(2) Yerleşim planının hazırlanmasında; toplam satış yeri sayısının en az yüzde yirmisinin özel satış yeri olarak üreticilere ayrılması ve sebze ve meyveler ile diğer gıda ve ihtiyaç maddelerinin birbirlerini olumsuz etkilemeyecek şekilde ayrı ayrı satışa sunulması hususuna dikkat edilir.

(3) Yerleşim planı, ihtiyaca göre belediye encümeni kararıyla değiştirilebilir. Yerleşim planının değiştirilmesinde, mevcut tahsis sahiplerinin hakları göz önünde bulundurulur.

Pazar yerlerinin kuruluş günü

MADDE 9 – (1) Pazar yerlerinin kuruluş günü, o yerdeki diğer pazar yerlerinin kurulduğu günler dikkate alınmak suretiyle, açılış ve kapanış saatleri ise mevsim şartları ve yöresel ihtiyaçlara göre belediye encümenince belirlenir.

(2) Pazar yerlerinin kuruluş günü ile açılış ve kapanış saatlerinin belirlenmesinde, ilgili meslek kuruluşunun görüşü alınır.

Pazar yerlerinin taşınması ve kapatılması

MADDE 10 – (1) Çevreye, altyapıya ve trafiğe yük getiren, ulaşım imkânları ve alan büyüklüğü yetersiz olan ve uygun çalışma ortamı bulunmayan pazar yerleri belediye meclisinin kararı ile başka bir alana taşınabilir ya da kapatılabilir.

(2) Belediye meclisi, birinci fıkrada belirtilen hususları, 7 nci maddede öngörülen komisyona incelettirir.

(3) Pazar yerinin başka bir alana taşınmasına ilişkin işlemler, bu Yönetmelikte belirtilen usul ve

esaslarçerçevesinde yürütülür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tahsis İşlemi

Tahsis

MADDE 11 – (1) Semt ve üretici pazarlarındaki satış yerleri tahsis yoluyla işletilir. Tahsis, aynı belediye sınırlarıve mücavir alanlar içinde bulunan diğer pazar yerlerinde satış yeri bulunmayanlara öncelik verilmek suretiyle yapılır.

(2) Semt pazarlarındaki satış yerleri pazarcılara ve üreticilere, üretici pazarlarındaki satış yerleri ise münhasıranüreticilere tahsis edilir. Organik malların satışa sunulduğu semt pazarlarındaki satış yerleri, yalnızca organik mal üretenüreticilere veya bu tür malları satan pazarcılara tahsis edilir.

(3) Semt pazarlarında, üreticilere tahsis edilecek satış yeri sayısı, toplam satış yeri sayısının yüzde yirmisinden az olamaz. Ayrılan satış yerlerine üreticilerden yeteri kadar talep olmaması veya boşalan satış yerlerinin doldurulamamasihâlinde diğer talep sahiplerine de tahsis yapılabilir.

(4) Aynı pazar yerinde, bir üreticiye veya pazarcıya doğrudan veya dolaylı olarak en fazla iki satış yeri tahsis edilebilir.

(5) Tahsis, belediye encümeni kararı ile yapılır.

Tahsis sahiplerinde aranılacak şartlar

MADDE 12 – (1) Satış yeri tahsis edilecek pazarcılarda aşağıda belirtilen şartlar aranır:

- a) Sebze veya meyve ya da belediyece izin verilen diğer gıda veya ihtiyaç maddelerinin satışı ile iştigal etmek,
- b) İlgili meslek kuruluşuna kayıtlı olmak,
- c) Vergi mükellefi olmak,
- ç) Başvuru tarihinden önceki bir yıl içinde belediyece hakkında tahsis iptal kararı verilmemiş olmak,
- d) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak,

e) İlgili mevzuatla aranılan diğer şartlara sahip olmak.

(2) Satış yeri tahsis edilecek üreticilerde aşağıda belirtilen şartlar aranır:

- a) Sebze veya meyve üreticisi olmak,
- b) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesinde tutulan ilgili sistemlere kayıtlı olmak,
- c) Başvuru tarihinden önceki bir yıl içinde belediyece hakkında tahsis iptal kararı verilmemiş olmak,

ç) Birinci fıkranın (d) bendinde aranan şartlara sahip olmak,

d) İlgili mevzuatla aranan diğer şartlara sahip olmak.

(3) Satış yeri tahsis talebinde bulunanlar, Ek-1’de yer alan dilekçe ile birlikte ilgili belediyeye başvurur. Dilekçeye aşağıdaki belgeler eklenir:

a) T.C. Kimlik numarası beyanı,

b) Tahsise ilişkin ilan tarihinden önceki bir yıl içinde tahsisin iptal edilmediğine ilişkin imzalı taahhütname,

c) İlgili meslek kuruluşuna/Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesinde tutulan ilgili sistemlere kayıtlı olduğunu gösterir belge,

ç) Adli sicil kaydına ilişkin beyanı,

d) Son altı ay içinde çekilmiş üç adet vesikalık fotoğraf.

(4) Satış yeri tahsis talebinde bulunan pazarcılardan, üçüncü fıkrada belirtilen belgelerin yanı sıra, kayıtlı olduğu vergi dairesi adı ve vergi kimlik numarası beyanı istenir.

(5) Belediyeler, adli sicil beyanının doğruluğunu ilgili mercilerden teyit eder.

Pazar yerlerinde tahsis işlemi

MADDE 13 – (1) Tahsis işlemi, pazar yeri yerleşim planının belediye encümenince onaylanmasını müteakip başlatılır.

(2) Yapılacak tahsis işlemi, belediyece en az bir yerel gazetede ilan edilmek, en az yedi iş günü belediye ilan panosunda asılı kalmak ve belediyenin resmi internet sayfasında yayımlanmak suretiyle duyurulur. Ayrıca bu husus, üyelerine duyurmak üzere ilgili meslek kuruluşuna da bildirilir.

(3) Duyuruda, pazar yerinin kurulacağı yer, üretici ve pazarcı satış yeri adedi, müracaat sahiplerinde 12 nci maddeye göre aranan şartlar ve bu kişilerden istenilen belgeler, son başvuru tarihi ve yeri ile belediyece uygun görülen diğer hususlar yer alır.

(4) Başvurular, duyuruda belirtilen tarihe kadar bizzat yapılır. Yapılan inceleme sonucunda 12 nci maddede öngörülen şartları taşıdığı anlaşılan müracaat sahipleri, kura işlemine katılma hakkı kazanır.

(5) Kura işlemine katılma hakkını kazananların listesi, listeye itirazın süresi ve şekli ile kura işleminin yapılacağı gün en az yedi iş günü süreyle belediyenin ilan panosu ve resmi internet sayfasında yayımlanır. Kura işlemine katılma hakkını kazanamayanlar, listeye itiraz edebilir. İtirazlar, belediye encümenince karara bağlanır.

(6) Kura işlemi, müracaat sahiplerinin huzurunda yapılır. Kura işlemi yapılırken, ilgili meslek kuruluşunca görevlendirilen yetkili bir temsilci gözlemci olarak bulunabilir. Yapılan kura işlemi sonucunda hem pazarcılar hem de üreticiler için asil ve yedek listeler düzenlenir. Bu listeler, beşinci fıkrada belirtilen usule ilan edilir.

(7) Bir pazar yerinde aynı mal gruplarının satışı yapan tahsis sahiplerinin satış yerleri, yapacakları yazılı başvuru üzerine belediye encümeninin kararı ile karşılıklı olarak değiştirilebilir.

(8) Asil listelerde bulunan kişilerden tahsis işlemi yapılamayanlara ayrılan satış yerleri ile tahsis işlemi yapılmasından sonra boşalan satış yerleri, yedek listedeki pazarcı veya üreticilere sırasıyla tahsis edilir.

(9) Yedek listelerde pazarcı ve üretici kalmaması ya da kura sonucunun ilan edildiği tarihten itibaren bir yılın geçmiş olması durumunda, tahsis edilemeyen ya da boşalan satış yerleri için tahsis işlemi, bu maddeye göre yeniden

yapılır.

(10) Belediyece, satış yeri ile tahsis sahibine ilişkin bilgilerin yer aldığı EK-2'deki şekle uygun plastik veya metal gibi dayanıklı malzemeden yapılmış tanıtım levhası tahsis sahiplerine verilir.

Başka bir alana taşınan pazar yerlerinde tahsis işlemi

MADDE 14 – (1) Pazar yerinin başka bir alana taşınması halinde, yeni pazar yerindeki satış yerleri, mevcut tahsis sahipleri arasında 13 üncü maddenin altıncı fıkrasında belirtilen usule göre yapılacak kura işlemi ile tahsis edilir.

(2) Birinci fıkraya göre yapılan kura işlemi sonucunda kendilerine satış yeri tahsis edilemeyenlere, yazılı talepleri üzerine, diğer pazar yerlerinde boş bulunan satış yerleri başka bir işleme gerek kalmaksızın tahsis edilir.

(3) Birinci fıkraya göre yapılan kura işlemi sonucunda boş kalan satış yerlerine ilişkin yapılacak tahsis işlemi, 13 üncü madde hükümleri uygulanır.

Tahsis ücreti

MADDE 15 – (1) Tahsis ücreti, satış yerinin kullanımı sonrasında belediye meclisince her yıl belirlenecek tarifeye göre belediyelerin yetkili kılacakları memur veya kişilerce makbuz karşılığında günlük olarak tahsil edilir.

(2) Üreticilerden alınacak tahsis ücreti, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan tarifedeki en alt orandan hesaplanır.

(3) Meslek kuruluşları, belediyelerle yapılan protokoller çerçevesinde verdikleri hizmetler için, 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamında makbuz karşılığında ücret tahsil edebilir.

(4) Tahsis sahiplerinden, bu maddede belirtilenler dışında herhangi bir ad altında ücret tahsil edilemez.

Tahsisin devri

MADDE 16 – (1) Tahsis edilen satış yerleri, vefat etme veya iş göremeyecek derecede kaza geçirme, hastalık ya da yaşlılık gibi zaruri hallerde belediye encümeni kararı ile kanuni mirasçılara devredilebilir.

(2) Tahsis sahibinin vefatı halinde devir, vefat tarihinden itibaren üç ay içinde yazılı talepte bulunulması ve kanuni mirasçıların anlaşmasına bağlıdır. Mirasçıların anlaşmasını gösterir noter onaylı belge ile veraset ilanı talep dilekçesine eklenir.

(3) Vefat dışında birinci fıkrada belirtilen diğer durumlarda devir, yazılı talepte bulunulması ve zaruri halin belgelendirilmesine bağlıdır.

(4) Devir işlemlerinden herhangi bir ücret tahsil edilmez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Satış İşlemleri

Satış yerlerinin kullanımı

MADDE 17 – (1) Satış yerlerinin, tahsis sahiplerince bizzat kullanılması esastır. Satış yerleri kullanılırken aşağıdaki hususlara uyulur:

- a) Tanıtım levhası, satış yerinin herkes tarafından kolaylıkla görülebilecek bir yerine yerleştirilir.
- b) Satış yerinde, belediyeden izin alınmaksızın değişiklikler veya bu yere ilaveler yapılamaz.
- c) Atık malzemeler belirlenen şekilde veya alanlarda toplanır ve satış yeri temiz tutulur.
- ç) Satış yeri dışında ya da buralardaki geçiş yollarında mal teşhiri ve satımı yapılmaz, buralarda mal veya boş kap bulundurulmaz.
- d) Belediyelerce belirlenen saatler dışında; mal getirilmez, yükleme ve boşaltma yapılmaz, araç bulundurulmaz.

(2) İhtiyaç halinde, belediyeden önceden izin alınması ve kimlik ile ikamet bilgilerini gösterir belgelerin ibraz edilmesi kaydıyla satış yerlerinde eleman bulundurulabilir. Satış yerlerinde çalıştırılacak bu kişilerin, Kanun ve bu Yönetmeliğe aykırı iş ve işlemlerinden tahsis sahipleri sorumludur.

Sisteme bildirim ve künye

MADDE 18 – (1) Pazarcılarca satışa sunulan sebze ve meyvelere ilişkin bildirim, üreticilerden doğrudan alınan ve bildirim miktarının üzerinde bulunanlar için pazarcılar, diğer kişilerden alınanlar için ise malı satan kişiler tarafından yapılır. Üreticilerce satışa sunulan sebze ve meyvelere ilişkin bildirim, ilgili belediyeye yıllık olarak her yılın Ocak ayında üreticiler tarafından yapılır.

(2) Sebze ve meyvelerin üzerinde veya kap ya da ambalajlarının herkes tarafından kolaylıkla görülebilecek bir yerinde künyenin bulundurulması zorunludur. Birinci fıkraya göre üreticiler tarafından yapılan satışlar bu fıkra kapsamı dışındadır.

(3) Kap veya ambalajlarından çıkarılarak satışa sunulan sebze ve meyvelere ilişkin künyeler, herkes tarafından kolaylıkla görülebilecek bir şekilde satış yerinin uygun bir yerinde bulundurulur.

(4) Künyeler, tahrif veya taklit edilemez, bunlar üzerinde bilerek değişiklik yapılamaz veya üçüncü şahısları yanıltıcı ifadelerle yer verilemez.

Malların satışı

MADDE 19 – (1) Pazar yerlerinde sebze ve meyveler ile belediye encümenince satışına izin verilen diğer gıda ve ihtiyaç maddeleri perakende olarak satılır. Diğer gıda ve ihtiyaç maddelerinin satışı, ilgili mevzuatına uygun şekilde yapılır.

(2) Üreticiler, pazar yerlerinde yalnızca kendi ürettikleri sebze ve meyvelerin satışını yapabilir. Satılabilecek toplam mal miktarı, adet ile yapılan satışlarda 300 adet, bağ ile yapılan satışlarda 100 bağ, kilogram ile yapılan satışlarda 200 kilogramdan az olmamak üzere belediye encümenince belirlenir.

(3) Malların satışında, aşağıdaki hususlara uyulur:

- a) Mallar, gıda güvenilirliğine, kalite ve standardına, teknik ve hijyenik şartlara uygun olarak satışa sunulur.
- b) Hileli olarak karışık veya standartlara aykırı mal satılmaz.
- c) Aynı kap veya ambalaj içine değişik kalitede ve/veya üzerinde yazılı olan miktardan az mal konulmaz.
- ç) Çevreyi rahatsız edecek şekilde satış yapılmaz, alıcı veya tüketiciye karşı sözlü veya fiilî kötü muamelede bulunulmaz.

(4) Mallar, reklam veya tahsis sahibine ilişkin bilgi mahiyetinde olanlar hariç yazılı ve basılı kâğıtlardan imal

edilmemiş kese kâğıtlarına ya da doğada çözünebilen veya bezden imal edilmiş olan poşetlere konularak satılır.

(5) Satış yeri bulunmaksızın satış yapılmaz.

(6) Organik malların satışa sunulduğu semt pazarlarında, ilgili mevzuata göre sertifikalandırılan mallar dışında mal satılmaz.

(7) Dördüncü fıkrada belirtilen kese kağıdı, yapılmaz.

Fiyat etiketleri

MADDE 20 – (1) Satışa sunulan her bir mal çeşidi için, 23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna göre düzenlenen ve mala ilişkin bilgilerin yer aldığı, Ek-3'teki şekle uygun fiyat etiketi kullanılır.

(2) Etiketlerde, tüketicileri yanıltacak ifadelere yer verilemez. Etiketler, mürekkepli veya tükenmez kalem ile doldurulur ve etiketlerde kazıntı ve karalama yapılamaz.

(3) Etiketlerde, satış birimi olarak kilogram, adet, bağ, paket veya kutu ibareleri kullanılır. Satış birimi kullanılırken küsurata yer verilmez.

(4) Fiyat etiketleri, belediye veya belediyece uygun görülmesi halinde ilgili meslek kuruluşu tarafından bastırılır ve dağıtılır.

Elektronik tartılar

MADDE 21 – (1) Tahsis sahiplerince, 11/1/1989 tarihli ve 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu hükümlerine göre gerekli muayeneleri yapılmış olan elektronik tartılar kullanılır.

(2) Damgalanmamış, damgası kopmuş, bozulmuş, periyodik muayene zamanında müracaat edilmemiş veya damga süresi geçirilmiş ya da damgaları iptal edilmiş ölçü ve tartı aletleri kullanılamaz.

(3) Tartılar, tüketicinin satın aldığı malın ağırlığını görmesini sağlayacak şekilde, satış yerinin uygun bir yerine konulur.

(4) Ölçü ve tartı aletleri hileli bir şekilde kullanılamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İdarelerin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Belediyenin görev ve yetkileri

MADDE 22 – (1) Belediyeler;

a) Pazar yerlerini işletmek, malların hijyenik şartlarda satışa sunulmasını sağlayıcı uygun çalışma ortamını oluşturmak, alt yapı ile çevre düzenlemelerini yapmak, pazar yerlerinde faaliyet gösterenler ile tüketicilerin can ve mal güvenliğini koruyucu tedbirleri almak,

b) Tahsis işlemlerini yürütmek,

c) Pazar yerleri ile tahsis sahiplerine ilişkin bilgileri sisteme kaydetmek, kayıtlı bilgileri güncellemek, sisteme kaydedilenlerin her biri için dosya açmak ve ilgili evrakı bu dosyada muhafaza etmek,

ç) Tahsis sahipleri ile bunların çalıştırdıkları kişilerle ilgili, 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu çerçevesinde gerekli işlemleri yapmak,

d) Bu Yönetmelik çerçevesinde gerekli denetimleri yapmak, mevzuata aykırı eylemleri tespit edilenler hakkında cezai işlem uygulamak,

e) Tüketicilerin bilinçlendirilmesine ve korunmasına yönelik tedbirleri almak,

f) Bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili olarak idari düzenleme yapmak,

g) Bu Yönetmelikte öngörülen diğer iş ve işlemleri yerine getirmekle,

görevli ve yetkilidir.

(2) Pazar yerlerinin, burada faaliyet gösterenlerin ve tüketicilerin güvenliğini sağlamak ve belediye zabıtasına yardımcı olmak üzere 10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun hükümlerine göre özel güvenlik hizmeti sağlanabilir.

(3) Belediyeler tarafından yürürlüğe konulacak idari düzenlemeler, Kanun, bu Yönetmelik ve Bakanlık düzenlemelerine aykırı hükümler ihtiva edemez.

(4) Belediyeler, üreticilerin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesinde tutulan ilgili sistemlere kaydının, pazarcıların ise vergi mükellefiyetinin ve ilgili meslek kuruluşuna kaydının güncelliğini her yılın Nisan ayında kontrol eder. Bu kontrol işlemi, ilgili kurum veya kuruluşlarla yazışmak suretiyle yapılır.

İdari para cezası tutanağı

MADDE 23 – (1) İdari para cezalarına ilişkin EK-4’te yer alan tutanak, denetim yapmakla görevli yetkili personelce her eylem için ayrı olmak üzere düzenlenir. Bakanlığın kararı üzerine, bu tutanaklar sisteme işlenebilir veya sistem üzerinden anlık olarak düzenlenebilir.

(2) Tutanak, üç nüsha olarak düzenlenir. Tutanağın bir nüshası ilgiliye verilir, bir nüshası belediye encümenine sunulur, sabit nüshası dip koçan olarak saklanır.

(3) Tutanak, otokopili kağıtlara seri itibarıyla matbu cilt ve sıra numarası taşıyacak şekilde bastırılır. Tutanak, yetkili personele zimmet karşılığında verilir ve kullanılan ciltlerin dip koçanları teslim alınmadan yeni cilt verilmez.

(4) Tutanaklar üzerinde kazıntı ve silinti yapılamaz. Yanlış tanzim edilen tutanaklar, üzerine gerekli açıklama yapılmak suretiyle iptal edilir ve dip koçanlarıyla birlikte muhafaza edilir.

Denetim

MADDE 24 – (1) Belediyeler, yetki alanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla, pazar yerlerinde Kanun ve bu Yönetmelik hükümleri ile Bakanlık düzenlemeleri çerçevesinde gerekli denetim ve uygulamaları yapmakla görevli ve yetkilidir.

(2) Denetim yapmakla görevli, yetkili belediye personelinin talebi üzerine, kolluk kuvvetlerince gerekli yardım sağlanır.

(3) Birinci fıkrada belirtilen denetim yetkisi münhasıran yetkili belediye personeline kullanılır ve bu yetki hiçbir şekilde devredilemez.

(4) Bakanlık ile diğer idarelerin, ilgili mevzuattan kaynaklanan görev ve yetkileri saklıdır.

(5) Belediyeler ile gerçek veya tüzel kişiler, denetim sonucunda Bakanlıkça verilecek talimatlara uymak

zorundadır.

ALTINCI BÖLÜM

Cezalar

İdari para cezaları

MADDE 25 – (1) Pazar yerlerinde, diğer kanunlara göre daha ağır bir ceza gerektirmediği takdirde Kanunun 14üncü maddesinde öngörülen idari para cezaları uygulanır.

(2) Birinci fıkrada öngörülen idarî para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin bir takvim yılı içinde tekrarihâlinde, idarî para cezaları her tekrar için iki katı olarak uygulanır.

(3) İdari para cezalarını doğrudan veya Bakanlığın talebi üzerine belediyeler uygulamaya yetkilidir. Bu maddedeöngörülen idarî para cezalarının uygulanması, Kanun ve bu Yönetmelikte öngörülen diğer müeyyidelerin uygulanmasına engel teşkil etmez.

(4) İdari para cezası uygulanmasına bu Yönetmeliğin 23 üncü maddesinde belirtilen ceza tutanağına istinaden ilgili belediye encümenince karar verilir. Kanunun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrası hükmü saklıdır. Belediye encümenince verilen karar ile tahakkuk işlemi gerçekleşir.

(5) İdari para cezası tutanakları, tutanağın düzenlendiği günü takip eden ilk belediye encümeni toplantısında gündeme alınarak görüşülür ve karara bağlanır. Ceza kesilmemesine ilişkin belediye encümeni kararı gerekçeli olarak alınır.

(6) İdari para cezaları her takvim yılı başından itibaren geçerli olmak üzere o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılır.

(7) İdari para cezası uygulanmasına ve ilgisine tebliğ edilmesine ilişkin olarak bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.

Faaliyetten men

MADDE 26 – (1) Pazar yerinde, aşağıdaki eylemleri bir takvim yılı içinde iki kez gerçekleştirenler, belediye encümeni kararıyla bir aya kadar faaliyetten men edilir:

a) Satış yeri dışında ya da buralardaki geçiş yollarında mal teşhir edilmesi, satılması, mal veya boş kap bulundurulması,

b) Çevreyi rahatsız edecek şekilde satış yapılması, tüketiciye karşı sözlü veya fiilî kötü muamelede bulunulması,

c) Atık malzemelerin belirlenen şekilde veya alanlarda toplanmaması ya da satış yerinin temiz tutulmaması,

ç) Malların etiketlenmesine ilişkin 20 nci maddede, mal getirilmesine ilişkin 17 nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde, satış yeri numarasını gösteren levhaya ilişkin 17 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde, tahsis sahipleri ve bunların çalıştırdıkları kişilerce kullanılacak kimlik kartlarına ilişkin 28 inci maddede ve tahsis sahipleri ile bunların çalıştırdıkları kişilerce giyilecek kıyafetlere ilişkin 29 uncu maddede belirtilen hususlara aykırı hareket edilmesi.

(2) Faaliyetten men cezası verilen tahsis sahibinin satış yerine, bu cezaya ilişkin bilgi amaçlı bir levha belediyece konulur.

Tahsisin iptali

MADDE 27 – (1) Pazar yerindeki tahsis sahiplerinden;

- a) Tahsis ücretini belediyenin yazılı uyarısına rağmen ödemeyenlerin,
 - b) Sisteme bildirilmemiş malları satış yerinde bir takvim yılı içinde beş defa satanların,
 - c) Hukuken geçerli bir mazereti bulunmaksızın, satış yerini üst üste üç kez veya bir takvim yılında sekiz kez kullanmayanların,
 - ç) Serbest rekabeti engellemek amacıyla kendi aralarında veya üreticilerle ticari anlaşmalar yapanların, uyumlu eylemde bulunanların veya hâkim durumlarını kötüye kullananların,
 - d) Piyasada darlık oluşturmak, fiyatların yükselmesine sebebiyet vermek veya fiyatların düşmesine engel olmak için malları belirli ellerde toplayanların, satıştan kaçınanların, stoklayanların, yok edenlerin, bu amaçla propaganda yapanların veya benzeri davranışlarda bulunanların,
 - e) Malları, gıda güvenilirliğine, kalite ve standardına, teknik ve hijyenik şartlara aykırı olarak satışa sunma, aynıkap veya ambalaj içine değişik kalitede ve/veya üzerinde yazılı olan miktardan az mal koyma, ölçü ve tartı aletlerini hileli bir şekilde kullanma ya da hileli olarak karışık veya standartlara aykırı mal satma eylemlerini bir takvim yılında üç kez gerçekleştirenlerin,
 - f) Bir takvim yılı içinde üretici alacağını, süresi içinde üç kez ödemeyenlerin,
 - g) Kendi ürettiği malların dışında veya belirlenen miktarın üzerinde bir takvim yılında üç kez satış yapan üreticilerin,
 - ğ) Tahsis edilen satış yerlerini 16 ncı madde hükümleri dışında devredenlerin veya herhangi bir şekilde kullandıranların,
 - h) Doğrudan veya dolaylı olarak aynı pazar yerinde ikiden fazla satış yeri tahsis edilenlerin,
 - ı) 12 nci maddede aranılan şartları haiz olmadığı veya sonradan kaybettiği anlaşılanların,
- tahsisleri belediye encümenince iptal edilir.

(2) Tahsis sahipleri, tahsisin iptaline ilişkin kararın kendilerine tebliğinden itibaren satış yerlerini yedi gün içinde tahliye etmeye mecburdur. Bu süre sonunda tahliye edilmeyen yerler, belediye zabıtası tarafından tahliye ettirilir.

(3) Tahsisi iptal edilenlere, iptale ilişkin belediye encümeni kararını takip eden bir yıl içinde ilgili belediye sınırı ve mücavir alanları içindeki pazar yerlerinde doğrudan veya dolaylı olarak yeniden tahsis yapılamaz.

(4) Tahsisi sona eren ya da iptal edilenlerin tanıtım levhaları imha edilmek üzere ilgili belediyeye teslim edilir.

(5) Pazar yerlerinde satış yeri tahsis edilen üreticilerin bu yerleri üretim sezonu veya mevsimsel şartlar nedeniyle kullanamaması durumunda, bu kişiler hakkında birinci fıkranın (c) bendi hükmü uygulanmaz.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Kimlik kartı

MADDE 28 – (1) Belediyece, tahsis sahipleri ile bunların çalıştırdıkları kişilere, EK-5’te belirtilen şekilde uygun kimlik kartı verilir. Bu kişiler, verilen kimlik kartlarını yakalarına takmak zorundadır.

(2) Tahsisi sona eren ya da iptal edilenler ile bunların çalıştırdıkları kişilere ait kimlik kartları imha edilmek üzere ilgili belediyeye teslim edilir.

Kıyafet

MADDE 29 – (1) Tahsis sahipleri ile bunların çalıştırdıkları kişiler, mevsim şartlarına uygun olarak özellikleri ilgili meslek kuruluşunun görüşü alınarak belediyelerce belirlenen kıyafeti giymek zorundadır. Bu kıyafetler, ilgili meslek kuruluşu tarafından sağlanabilir.

Eğitim

MADDE 30 – (1) Pazar yerinde faaliyet gösterenlerin, mesleki bilgi ve deneyimlerini artırmak ve ilgili mevzuatta yer alan hak ve yükümlülükleri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak amacıyla eğitime tabi tutulmaları Bakanlıkça öngörülebilir.

(2) Bu eğitimler, ilgili meslek kuruluşu ya da bunların üst kuruluşlarınca düzenlenebilir. Eğitim programına katılanlara bir sertifika verilir. Bakanlık, bu eğitimin içeriği ve süresi ile eğitimle ilgili diğer hususları belirlemeye yetkilidir.

(3) Tahsis sahipleri ile bunların çalıştırdıkları kişilerde, bu maddede belirtilen eğitimi alma ve belgelendirme şartı aranabilir.

Servis hizmeti

MADDE 31 – (1) Tüketicilerin pazar yerlerine kolaylıkla ulaşabilmelerini teminen belediye veya ilgili meslek kuruluşu tarafından ücretsiz servis hizmeti verilebilir.

Uyuşmazlıkların çözümü

MADDE 32 – (1) İdari para cezaları dışındaki tüm uyuşmazlıklarda, hal hakem heyetlerine başvurulabilir.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Belediyeler, 1/1/2013 tarihine kadar, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulan yetki alanları içindeki mevcut pazar yerlerinin, 5 inci ve 6 ncı maddede belirtilen şartlara sahip olup olmadığını inceleyecekler. Bu inceleme, 7 nci maddede öngörülen komisyon marifetiyle de yapılabilir. İnceleme sonuçları 31/1/2013 tarihine kadar il müdürlüğüne iletilir. İnceleme sonucunda mevcut pazar yerlerinin gerekli şartlara sahip olmadığı anlaşılmış durumda; büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içindeki pazar yerleri 1/1/2017, diğer yerlerdeki pazar yerleri ise 1/1/2016 tarihine kadar ilgili belediyece bu Yönetmeliğin 5 inci ve 6 ncı maddesinde belirtilen düzenlemelere uygun hale getirilir. Bu süreler içinde söz konusu düzenlemelere uygun hale getirilemeyen pazar yerleri, ilgili belediye tarafından bir yıl içinde taşınır veya kapatılır.

(2) Semt pazarlarında boşalan satış yerleri, 11 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen orana ulaşılan kadar üreticilere öncelik verilerek suretiyle 13 üncü maddede öngörülen usule uygun olarak tahsis edilir.

(3) Belediyeler, pazar yerlerine ilişkin ikincil düzenlemelerini 1/1/2013 tarihine kadar bu Yönetmeliğe uygun hale getirir.

(4) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde yapılacak belediye encümeni

toplantısında, mevcut pazar yerlerinde satılmakta olan mallara ilişkin liste belirlenir.

(5) 19 uncu maddenin dördüncü fıkrasında öngörülen kese kâğıdı ve poşetlerin malların satışında kullanılma zorunluluğu 1/1/2014 tarihine kadar aranmaz.

(6) 21 inci maddenin birinci fıkrasında öngörülen elektronik tartı kullanma zorunluluğu 1/1/2015 tarihine kadar aranmaz.

(7) 28 inci maddede öngörülen kimlik kartını bulundurma ve 29 uncu maddede öngörülen kıyafeti giyme zorunluluğu, 1/1/2013 tarihine kadar aranmaz.

(8) Belediyeler, yetki alanları içinde bulunan semt ve üretici pazarları ile tahsis sahiplerine ilişkin bilgileri 1/1/2014 tarihine kadar sisteme kaydeder.

(9) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce pazar yerlerinin işletim yetkisini kısmen veya tamamen devreden belediyeler, devre ilişkin hukuki metinleri, ilgili gerçek veya tüzel kişilerin de haklarını gözeterek 1/1/2013 tarihine kadar bu Yönetmeliğe uygun hale getirir.

(10) 18 inci maddeye göre malların üzerinde veya kap ya da ambalajlarının herkes tarafından kolaylıkla görülebilecek bir yerinde bulundurulması zorunlu olan künye yerine, bu Yönetmeliğe göre düzenlenen fiyat etiketi de 1/1/2014 tarihine kadar kullanılabilir.

(11) 1/1/2014 tarihine kadar, 12 nci maddenin üçüncü fıkrasının (c) bendinde öngörülen belge yerine, ziraat odası kaydını gösterir belge kullanılabilir.

(12) Bakanlığın il müdürlüklerinin teşkilatlanması tamamlanıncaya kadar, bu Yönetmeliğe göre Bakanlık il müdürlüklerince yapılması gereken iş ve işlemler, 3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 4 üncü maddesine istinaden Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının il müdürlükleri tarafından yerine getirilir.

Yürürlük

MADDE 33 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 34 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gümrük ve Ticaret Bakanı yürütür.